

Kapittel 1

Fasit

– betyr at det ikke egner seg å lage kortsvafasit for oppgaven.

Gi beskjed til Petter.Pettersen@nord.no dersom du oppdager feil eller uklarheter i fasiten. (Versjon 8/8-2017)

1.1 Fasit til kapittel 1

Delkapittel 1.1

1. a) 13
b) 8
c) -17
d) 6
e) 1
f) 12
g) 33
h) 10

2. a) 5
b) -24
c) -16
d) 4
e) 25
f) 14
g) 0
h) 3

3. a) 3
b) 4
c) 10
d) 12

4. a) -2
b) 10
c) 6
d) 22
e) 1
f) 24

5. a og i, b og d, c og h, e og g, f og j

e) $\frac{3}{8}$
f) $\frac{3}{2}$
3. a) $\frac{11}{12}$
b) $\frac{2}{5}$
c) $\frac{3}{10}$
d) $\frac{15}{7}$
e) $\frac{8}{3}$
f) $\frac{1}{2}$
g) $\frac{14}{5}$
h) $\frac{3}{2}$
i) $\frac{1}{12}$
j) $\frac{1}{8}$
k) 5
l) $\frac{6}{5}$

4. Regner divisjon
5. $\frac{707}{500}$
6. a) $\frac{3}{20}$
b) $\frac{3}{2}$
c) $\frac{1}{20}$
d) $\frac{12}{5}$

Delkap

1. 30.8 %
2. 74.4
3. a) $\frac{1}{5}$
b) $\frac{1}{3}$

Delkapittel 1.3

- 1 30.8 %

1. 88.0
2. 74.4

- $$3. \text{ a) } \frac{1}{5}$$

5. a og i, b og d, c og h, e
og g, f og j

Delkapittel 1.2

1. a) $\frac{12}{16}$ d) $\frac{20}{20}$
b) $\frac{8}{12}$ 4. 63 000
2. a) $\frac{2}{3}$ 5. a) 2.8 millioner
b) $\frac{5}{4}$ b) 1.43 millioner
c) $\frac{5}{3}$ 6. Innholder 40 kg vann
og 10 kg tørstoff,
totalt 50 kg.

Delkapittel 1-4

1. a) $8xy$
 b) $4xy^2$
 c) $18x^2$
 d) x^5
 e) $26x^4$
 f) $0.9x^2$
 g) $-3x^2 + 198x - 500$
 h) $25x - 200$

2. a) $a + b$
 b) $a - b$
 c) $b - a$
 d) $-ab$

3. Dersom $24 : 0 = x$ må
 $x \cdot 0 = 24$, som er
 umulig.

4. a) $2x + 6$
 b) $x^3 + 3x^2$
 c) $6x^2 + 11x - 72$
 d) $18x^2 - 42xy + 20y^2$
 e) $2x^2 + xy - y^2 -$
 $2x - 8y$
 f) $17x - y$
 g) $-7x - 21y$
 h) $10x - 6$
 i) $-x^3 - 2x + 8$
 j) $2x^2 - 2y^2$
 k) $3x + 3y - 15$
 l) $x + 7y - 17$
 m) $x^2 + 2xy + y^2 +$
 $3x + 3y$

g) $\frac{x^5}{8}$
 h) $\frac{x^{10}}{y}$

6. a) $x^2 + 4x + 4$
 b) $x^2 - 64$
 c) $x^2 - 14x + 49$
 d) $x^4 + 2x^2 + 1$
 e) $4x^2 - 12x + 9$
 f) $4x^2 - 25$
 g) $9x^2 - 30x + 25$
 h) $x^4 + 4x^2y^3 + 4y^6$
 i) $4xy$
 j) $8x^2 - 14x + 3$
 k) $x^4 - 64$
 l) $4x + 8$

7. a) 2
 b) $2x + h$
 c) $3x^2 + 3xh + h^2$

8. a) $5x(2xy - 3)$
 b) $2x(x - 5)$
 c) $(4x + 8)(4x - 8) =$
 $16(x + 2)(x - 2)$
 d) $(x + \sqrt{3})(x - \sqrt{3})$
 e) $xy^2(x + y)(x - y)$
 f) $3y^2(2x - y)$
 g) $3x(x + 2)(x - 2)$
 h) $(x + 4)(x - 4)$
 i) $(5x + 1)(5x - 1)$
 j) $3y^2(2x + 1)(2x - 1)$

9. a) $\frac{x-1}{x^2}$

- b) $\frac{2x}{5x+25}$
c) $\frac{x+6}{4x}$
d) $\frac{2x}{ab}$
e) 3
f) $-\frac{1}{2x}$
10. f, og o. c og i. d og j.
e og n. g og m. Dersom
 $x \neq 0$ er h og p.
11. a) -1
b) $x - 1$
c) -1
d) $\frac{-2}{x}$
e) Begge blir
 $-4x^2 + 6x - 2$
f) $(3x - 2)(2x + 1)$
- Delkapittel 1.5**
1. a) 4
b) 7
c) 5
d) 2
e) 4
f) 14
g) 6
h) 0.5
2. a) -6
b) 3
c) 2
d) $\frac{9}{10}$
e) $\frac{31}{13}$
f) 6
3. a) 40
b) 4
c) 7
d) $-\frac{20}{3}$
e) 120
f) 8
4. a) $z \neq 5$
b) Ingen løsning
5. a) 105
b) 14, 16, 18
c) 41
d) 29
6. a) 14 643
b) 430 672
7. 4 294
8. a) -1, 0
b) -3, 7
c) 0, 2
d) 0, 4
e) 0, ± 2

- f) 0, ± 3
9. a) -3, -10
b) 0, 4
c) ± 6
d) Ingen reell løsning
e) 3, -4
f) 4, 7
g) -4, $-\frac{3}{5}$
h) $13, \frac{2}{3}$
10. a) Ingen reell løsning
b) Ingen reell løsning
11. a) -4, 5
b) $-\frac{7}{4}, 3$
c) -3
d) Ingen reell løsning
e) Ingen reell løsning
f) 2
g) Ingen reell løsning
h) $\pm \frac{8}{5}$
i) $\pm \frac{16}{3}$
j) $0, -\frac{50}{7}$
k) 0, -4
l) 0, 0.75
12. a) $(x - 4)(x + 2)$
b) $\approx (x - 8.4)(x + 1.4)$
c) $-(x + 1)^2$
d) $5(x - 4)(x - 7)$
e) $5(x + 4)(x + \frac{3}{5})$
f) $3(x - 13)(x - \frac{2}{3})$
13. a) $(x - 12)(x + 5)$
b) $(x - 4)(x - 2)$
c) $2(x - 4)(x + 2)$
d) $(x + 7)^2$
e) Kan ikke faktoriseres
f) $(4x - 1)(5x - 1)$
14. a) 1,5
b) 3, 7
c) $\pm 1, \pm \sqrt{5}$
d) 0, 2
15. a) 5, -2, produkt: -10, sum: 3
b) Regn ut $(x - x_1)(x - x_2)$
c) 12 og 5
16. 4 og 1 eller -4 og -1
17. a) $\frac{x-1}{x}$
b) $\frac{x+3}{2x-2}$
c) $\frac{x-5}{x-2}$
d) $\frac{2x-6}{x+7}$

- Delkapittel 1.6**
18. a) 5
b) $\pm \sqrt[4]{1000} \approx \pm 5.62$
c) $\sqrt[5]{-25} \approx -1.90$
d) $\pm \sqrt[6]{30} \approx \pm 1.76$
e) Ingen reell løsning
f) $\pm \sqrt[10]{10} \approx \pm 1.26$
19. 2.3 %
20. 6.6 %
21. a) A
b) B
c) Ca 4.9 %
22. 20,99 millioner
23. Hun har nok.
24. A
25. a) 25, 10, 8
b) Begge kombinasjonene koster 100
c) Av de fem undersøkte kombinasjonene gir 5 av A og 8 av B størst nytte
26. 12,5, 247,2, 6, 281,5,
 $25x + 10y = 200$
27. a) Ca 9.3 %
b) Ca 7.9 %
28. a) $1.25 \cdot 10^4$
b) $3.6 \cdot 10^6$
c) $2.5 \cdot 10^{-3}$
d) $9 \cdot 10^{-7}$
e) $2.578 \cdot 10^6$
f) $2 \cdot 10^{-4}$
29. $1.25 \cdot 10^4$ og $5 \cdot 10^8$
30. a) $\frac{y}{4x}$
b) $\frac{4y}{x}$
c) $\frac{x}{y}$
31. a) Bruk reglene for likningsløsing og potensreglene
b) $y = 1.5x$
32. Ca 1.5 %, ca 3.4 %, 5 %
33. a) Ned ca 1.5 %
b) Opp ca 2 %
34. a) Dobles
b) Øker, men mindre enn dobling
c) Dobles
d) Øker med faktoren $2^{0.8} \approx 1.74$
10. 599,50, 731,39, 34,2 %
11. 140 255,17, 89 665,38
12. (i) 12 624,77
(ii) 12 667,70
(iii) 12 704,89
13. B
14. a) 25 417,46
b) 54 517,92
15. a) 183,45
b) 33 582,28
16. 18 857,51
17. a) (i) 2237,59
(ii) 1,03, -0,68
b) 2237,59 om 1 år og 4475,18 om 2 år
c) 3 %

1.2 Fasit til kapittel 2

Delkapittel 2.1

1. $0, -1, 0, -3, -16$
2. $1, 2, 1, -2, -7$
3. a) $7, -8, 3a+1, 3a^2+1, 3a+3b+1$
b) $5, 10, a^2+1, a^4+1, a^2+2ab+b^2+1$
4. $D_f = \langle 1, \infty \rangle, V_f = [0, \infty)$
5. $D_f = \mathbb{R} \setminus 0, V_f = (0, \infty)$
6. $D_f = (-\infty, -2) \cup (2, \infty),$
a) $49, 9$
b) $f(x) = 4x^2 + 4x + 1$
c) 19, rekkefølgen har betydning,
 $g(h(x)) = 2x^2 + 1$
d) -
8. a) -
b) -
c) $4, 9, 11, 12, 2a^2 + 2a$
d) -
e) (i) $f(l, b) = lb$
(ii) $f(x) = s^2$
(iii) $f(l, b, h) = lbh$
(iv) $f(l, b) = 2l + 2b$
(v) $f(s) = 4s$
(vi) $f(l, b, h) = 2lb + 2lh + 2bh$

Delkapittel 2.2

1. -
2. a) $y = -2.5x + 22$
b) $y = 3$
c) $x = 2$
d) $y = -2.25x + 12.75$
e) $y = 0.25x + 0.775$
f) $y = -1.5x + 4.5$
g) $y = 0.5x - 2.5$
3. a) 3.5
b) 0.21
c) -1.4
4. -
5. a) $7x + 10y = 200$
b) 0.7
c) $\frac{A}{B}, \frac{B}{A}$
6. a) $x = -2p + 110$
b) $D_x = \langle 0, 55 \rangle, V_x = \langle 0, 110 \rangle$
7. a) $y = 1.8x + 32$
b) -40
c) $\pm 0.9^\circ F$
8. a) 20 000, 27 000
b) 0, 3000,
 $S(i) = 0.3i - 6000$
c) -, $S(i) = (1 - a)i - b$

9. a) 80, 130, 12 °C
b) $a < 0$
10. a) 45 og 36, 115 og 120
b) 75
c) 15 over og 20 % over
11. a) $x < -1$
b) $x < -3$
c) $x \geq -0.6$
d) $x > -1$
12. a) $I(x) = 250x$
b) $K(x) = 200x + 3000$
c) 60
d) $x > 60$
13. a) $K(x) = 70x + 1660$
b) $D_K = [0, 15]$
14. a) Lin., 2, 3, -1.5
b) Lin., 0.25, 3, -1
c) Ikke lin.
d) Lin., $\frac{7}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{1}{7}$
e) Lin., 0.25, 3, -12
f) Lin., 6, 9, -1.5
g) Lin., 0.5, 0.5, -1
h) Lin., 0.25, 0.75, 6
i) Lin., $-\frac{2}{3}, 4, 6$
j) Ikke lin.
k) Lin., 0, 0.5, -
l) b og e
15. a) $x(p) = -0.25p + 70$
b) 52.5
c) 160
16. $x = -150p + 12\ 800$
17. a) $y = 0.5x + 2$
b) $y = -3x - 1$
c) $y = 2.5x - 3.5$
d) $y = x - 1$
e) $y = 3x - 3$
f) $y = \frac{2}{3}x + \frac{2}{3}$
g) $y = 1.125x + 6.375$
h) $y = -2$
18. a) $y = x + 1$
b) $y = -4x + 11$
c) $y = 2x$
d) $y = 6$
e) $y = x + 4$
f) $y = 1.6x + 0.6$
g) $y = -x + 5$
h) $y = x$
19. a) $y = 4, x = 2$
b) $y = 6, x = -1$
c) $y = 0, x = 8$
d) $y = -5, x = -2$
20. -
21. 23.33
22. 5
23. 2.80
24. a) $x_D(p) = -25p + 2375$
b) 34.33
25. -

Delkapittel 2.3

1. -2, 2 og -1, bunnp., (0.5, -2.25)
2. a) -5, 1 og -5, -2
b) 1.32, -5.32
c) 0, 0 og -3, -1.5, -
d) 0.44, -3.77
3. a) -4, 1 og 4, 2.5, -
b) 0.70, 4.30
c) 0.36, 2.62
4. 3
5. De to parallele sidene må være 2 m og 6 m
6. a) $P(x) = -6x^2 + 1320x + 1500$
b) 1.1, 218.9
c) 110
7. 37.5
8. a) $1, 9, 9, 2v^2 + 1, 2v^2 + 1, -$
b) $4, -8, -8, -3v^2 + 4, -3v^2 + 4, -$
c) -
d) $ax^2 + bx + c, -$
e) -
9. a) 1.92, 9.52
b) $0.04x + 1.52$
c) $P(x) = -0.14x^2 + 8.5x - 100, 30.4$
10. 250, 31 250, 125
11. a) 4 og 20, 52 og 18
b) 3.59
12. 8
13. a) 420, 2340
b) $v(x) = \frac{1}{30}x + 10$
c) $K(x) = \frac{1}{30}x^2 + 10x + 90$
14. $K(x) = 0.05x^2 + 75x + 4800$
15. a) $v(x) = -0.2x + 100$
b) $K(x) = -0.2x^2 + 100x + 900$
c) $D_K = [0, 250]$
16. $K(x) = -0.1x^2 + 40x + 3750$
17. a) (i) 20
(ii) 23.8, 126.2
b) $y = 0.1x + 5$
c) $K_1(x) = 5x + 300, I(x) = 20x, 20$
d) 360, 800,
 $v(x) = 0.1x + 5,$
 $K_2(x) = 0.1x^2 + 5x + 300$
18. a) 23.8 og 126.2,
 $P(x) = -0.1x^2 + 15x - 300,$
b) -
c) $K(x) = 0.01x^3 - x^2 + 35x + 250$
- 75, 262.5
9. $h(x)$

Delkapittel 2.4

1. a) -1, -1
b) 8, 8
c) $a^4 - 2a^2, a^4 - 2a^2$
d) -
2. a) -2, 2
b) 2, -2
c) $a^3 - 3a, -a^3 + 3a = -(a^3 - 3a)$
d) -
3. a) Sym. om y -aksen
b) Ingen av delene
c) Sym. om origo
d) Sym. om y -aksen
e) Ingen av delene
f) Sym. om origo
g) Sym. om y -aksen
4. $f(x) = 0$
5. a) -
b) -
c) Begge har topp- og bunnpunkt
d) Nei, har ikke topp- og bunnpunkt, bare et "flatt punkt"
6. a) 1.92, 9.52
b) $0.04x + 1.52$
c) $P(x) = -0.14x^2 + 8.5x - 100, 30.4$
7. 250, 31 250, 125
8. a) 4 og 20, 52 og 18
b) 3.59
9. a) 1.92, 9.52
b) $0.04x + 1.52$
c) $P(x) = -0.14x^2 + 8.5x - 100, 30.4$
10. 250, 31 250, 125
11. a) 4 og 20, 52 og 18
b) 3.59
12. 8
13. a) 420, 2340
b) $v(x) = \frac{1}{30}x + 10$
c) $K(x) = \frac{1}{30}x^2 + 10x + 90$
14. $K(x) = 0.05x^2 + 75x + 4800$
15. a) $v(x) = -0.2x + 100$
b) $K(x) = -0.2x^2 + 100x + 900$
c) $D_K = [0, 250]$
16. $K(x) = -0.1x^2 + 40x + 3750$
17. a) (i) 20
(ii) 23.8, 126.2
b) $y = 0.1x + 5$
c) $K_1(x) = 5x + 300, I(x) = 20x, 20$
d) 360, 800,
 $v(x) = 0.1x + 5,$
 $K_2(x) = 0.1x^2 + 5x + 300$
18. a) 510, 750, 7330
b) -
c) $K(x) = 0.01x^3 - x^2 + 35x + 250$
- 75, 262.5
9. $h(x)$

Delkapittel 2.5

1. a) 110 940
b) 150 000
c) 14 %
d) 295 698
e) 7.3 %
2. a) 26 435
b) 15 000
c) 11 985, verdien 2 år før kjøp.
d) 25.44 %
e) Ca 6 år.
3. a) Ca 5.5 år
b) Ca 5.5 år
c) -
4. a) -
b) Litt for stor, litt for liten.
c) i. 140
ii. 70
iii. 14
iv. 7
v. 3.5
vi. 1.4
Best resultat når p er liten
5. a) $y = 4 \cdot 9^x$
b) $y = 2 \cdot 4^x$
c) $y = 7 \cdot 4^x$
d) $y = 3 \cdot (\frac{1}{2})^x$
6. a) $y = 7 \cdot 10^{2x}$
b) $y = 12 \cdot 2^{-2x}$
7. a) -
b) -
c) 12

Delkapittel 2.6

1. a) $\frac{k-b}{5}$
b) $\frac{12}{a}$
c) $\frac{7a}{a-7}$
d) $\frac{1}{2}a + 3$
2. a) $x = k - b$
b) $x = \pm\sqrt{k-1}$
3. a) $b = \pm\sqrt{32} = \pm4\sqrt{2}$
b) $c < \frac{9}{4}$
4. a) Avtar
b) Øker
5. a) $0 < p < 20$
b) 10, 500
c) Ikke negativ pris og ikke negativ etterspørsel.
d) $I(p) = -\alpha p^2 + \beta p$,
 $p^* = \frac{\beta}{2\alpha}$
e) $I(p^*) = \frac{\beta^2}{4\alpha}$
6. a) $p^* = \frac{\beta+\delta}{\alpha+\gamma}$
b) $\frac{\beta\gamma-\alpha\delta}{\alpha+\gamma}$

Delkapittel 2.7

1. a) 2
b) $y = 4 - \frac{2}{5}x$
2. 5, -2 og 1.29, -5.79
3. a) -
b) 5, $\sqrt{26}$, 5, $\sqrt{5}$
c) -
d) -
4. a) $x^2 + y^2 = 49$
b) $(x+3)^2 + (y-2)^2 = 9$
c) $(x+2)^2 + y + 2)^2 = 38.44$
5. a) origo, 3
b) origo, $\sqrt{38} \approx 6.16$
c) (-2, -4), 9
d) (3, -1), 4.1
6. a) 5, $\sqrt{5}$
b) (i) Inni
(ii) På
(iii) Utenfor
c) Enerett, ikke enerett.
d) $(x-15)^2 + (y-7)^2 \leq 10^2$
7. a) $(x-3)^2 + (y-5)^2 = 16$, $3 \pm \sqrt{15}$, ingen løsning
b) -
c) (-3, 4), 4
8. a) 35.3
b) 17.7

Delkapittel 2.8

1. a) Nei
b) Ja
2. a) (5, 7)
b) (1, 1)
c) (0, -2)
d) (1, 2)
e) (-2, 2)
f) (2, $\frac{1}{2}$)
g) (-1, 1)
h) (-2, 0)
i) $(\frac{13}{30}, \frac{5}{3})$
j) Ingen løsning
3. a) 5, 7
b) 2.00, 0.40
c) 3, 24
d) 13, 15, 38
e) 20, 42
f) -13, 27

Delkapittel 2.10

4. a) (0, 2)
b) (1, 2)
c) (-2, 2)
d) (-2, 0)
5. a) Parallelle linjer, ingen løsning
b) Identiske linjer, uendelig mange løsninger ($t, 5 - 2t$)
6. Ja
7. a) Ja
b) Nei
c) Ja
d) $(12t - 23, 9.5t - 15, t)$
8. a) (1, 2, 3)
b) (124, 75, 31)
c) (1, 2, 3)
d) $(\frac{111}{12}, \frac{17}{4}, \frac{11}{4})$
9. a) $y = -0.8x + 4.6$
b) $y = -3x + 7$
c) $y = x^2 - 2x - 1$
d) $y = -2x^2 + 3x + 2$
e) $y = x^3 - x^2 - 3$
10. $K(x) = \frac{0.01x^2 + 10x + 1000}{0.01x^2 + 10x + 1000}$
11. $K(x) = 0.0001x^3 - 0.03x^2 + 10x + 1000$
12. $v(x) = 0.01x^2 - x + 33$, en overflødig opplysning.

Delkapittel 2.9

1. $(3x^2 + 8x - 3)(x - 2)$
2. $(x^3 + 3x^2 + 5x + 9)(x - 2)$
3. $(2x^3 - 3x^2 - 10x + 20)(x + 2)$
4. $(x + \frac{1-\sqrt{13}}{2})(x + \frac{1+\sqrt{13}}{2}) \cdot (2x - 1)$
5. a) $\pm 1, \pm 2$
b) $(x^2 + 1)(x - 2)$
6. a) $\pm 1, \pm 3, \pm \frac{1}{2}, \pm \frac{3}{2}$
b) $(x-1)(x-3)(2x+1)$
7. a) $\pm 1, \pm \frac{1}{2}$
b) $(2x-1)(x-2 - \sqrt{3})(x-2 + \sqrt{3})$
8. a) $\pm 1, \pm 2, \pm 3, \pm 6$
b) $(x+1)(x-2)(x-3)$
9. a) $3x - 2$
b) $x^2 + 2x - 11 + \frac{12}{x+2}$
c) $2x - 1 + \frac{2x}{2x^2 - x - 5}$
d) $x^2 + 4x - 1 - \frac{1}{x-3}$
1. -
2. -
3. a) 25, 0
b) 26
c) 25 600
4. a) 72
b) 158 400, 166 400
5. a) $6x + 4y \leq 108$,
 $x + y \leq 24$,
 $x, y \geq 0$.
b) $x = 0, 1, 2, \dots, 6$ og
 $y = 24 - x$
c) Produser 24 slalåmski
6. a) Hverken maks eller min
b) Maksimum eksisterer ikke minimum er 0.
c) -

Delkapittel 2.11

1.3 Fasit til kapittel 3

Delkapittel 3.1

1. 2
2. 2
3. 0
4. ∞
5. a) 3
b) 0
c) $\frac{4}{3}$
d) 2
e) 3
f) ∞
6. a) 0.166...
b) $\frac{1}{6}$
7. a) $\frac{1}{3}$
b) 6
c) -2
d) -10
e) 4
f) 0
8. $\pm\infty$
9. a) $\frac{1}{8}$
b) $\pm\infty$
c) 2.5
d) 2
e) 0
f) 0.6
g) 0
h) 1
10. a) $\pm\infty$
b) $\pm\infty$
c) ∞
d) ∞
11. a) 0.4054
b) 1.098
c) -0.6931
d) 0.405465, 1.098612, -0.693147
12. a) 0
b) $\pm\infty$
13. 1
14. 2.71
15. a) $2x$
b) -4
c) 6x
d) $2x+3$
16. 8, 8, ja den er kontinuerlig
17. 6, 6, nei ikke kontinuerlig for $x = 3$
18. Eksisterer ikke, nei ikke kontinuerlig for $x = 2$
19. a) 100 for $0 < p \leq 20$ og 150 for $20 < p \leq 150$
b) 150
c) 100
d) Eksisterer ikke
e) 100
- f) Ikke kontinuerlig i $x = 20$
20. a) -
b) 250
c) 200
d) eksisterer ikke
e) Ikke kontinuerlig for $x = 10\ 000$
21. a) -
b) 200
c) 200
d) 200
22. a) 650. A: 1000, B: 950, C: 1000
b) A: $500 + 0.10x$ for $0 \leq x \leq 2000$, $600 + 0.10x$ for $x > 2000$.
B: $500 + 0.10x$ for $0 \leq x \leq 2000$, $500 + 0.15x$ for $x > 2000$.
C: $500 + 0.10x$ for $0 \leq x \leq 2000$,
100 + $0.30x$ for $x > 2000$.
23. $200x$ for $0 \leq x \leq 8$, $320x - 960$ for $x > 8$.
24. Mellom 4 % og 4.5 %
25. a) Minst ett nullpunkt i $(0, 1)$
b) Minst ett nullpunkt i $(-2, 1.5)$
c) Minst ett nullpunkt i intervallet $(0.5, 0.625)$

Delkapittel 3.2

1. a) (A) $< 0, < 0, = 0, > 0, > 0$. (B) $> 0, > 0, < 0, < 0$. (C) $= 0, < 0, > 0$. (D) $> 0, < 0, > 0, < 0, > 0$.
b) (A) $\approx -4, \approx -2, \approx 0, \approx 2, \approx 4$. (B) $\approx 5, \approx 3, \approx 1, \approx -1, \approx -3$. (C) $\approx 0, \approx -1, \approx 4$. (D) $\approx 10, \approx -8, \approx 3, \approx -3.5, \approx 20$.
2. a) $f'(1) \approx \frac{1}{2}, f'(4) \approx \frac{1}{4}, f'(9) \approx \frac{1}{6}$
b) $f'(1) = \frac{1}{2}, f'(4) = \frac{1}{4}, f'(9) = \frac{1}{6}$
3. $v'(t) < 0$
4. a) $f'(x) = 3$
b) $f'(x) = -1.5$
c) $f'(x) = \frac{1}{3}$
d) $f'(x) = -2.5$

e) $f'(x) = \frac{1}{6}$
f) $f'(x) = \frac{7}{4}$

5. -

6. $\frac{1}{4}, \frac{1}{3}$

7. a) 5

b) 2

c) $1 + 2\Delta x, f'(x) = 1$

8. -

9. -

10. Cirka -1 og -0.04.

Eksakt -0.5 og

-0.03...

11. Cirka 0.5 og

$\frac{1}{6} = 1.66\dots$

Eksakt

0.414\dots

og 0.162\dots

12. a) 1

b) -1

c) Ikke deriverbar i

$x = 0$.

13. $f(x + \Delta x) - f(x) \approx f'(x) \cdot \Delta x$

d) $f'(x) = 3x^2 + 3 + \frac{3}{x^2}$
6. a) $g'(x) = \frac{2}{\sqrt{x}} - \frac{3}{x^2}$

b) $h'(x) = 3x^2 + 3 + \frac{3}{x^2}$

c) $u'(x) = \frac{x^2 - \frac{4}{x^2} - \frac{4}{\sqrt{x}}}{x^2 - \frac{4}{x^2}}$

d) $v'(x) = -1 - \frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{3}{2x^2}$

7. a) 200

b) 50

c) 41.67

d) 25

8. a) $y = 2x$

b) $y = -2x + 7$

c) $y = 9x + 5$

d) $y = \frac{1}{4}x + 1$

e) $y = -4x - 4$

9. a) $4x + 3$

b) $0.2x + 3$

c) $10t + 2$

d) -0.2

e) $0.6x^2 - 1.06x + 1.2$

f) $-\frac{1}{x^2}$

Delkapittel 3.3

1. a) $f'(x) = -1$
b) $f'(x) = \frac{1}{4}$
c) $f'(x) = 0$
d) $f'(x) = 2x + 3$
e) $f'(x) = x - 6$
f) $f'(x) = 3x - \frac{3}{4}$
g) $f'(x) = -6x - 8$
h) $f'(x) = -\frac{5}{2}x - \frac{1}{2}$
2. a) $f'(x) = -3x^2$
b) $f'(x) = \frac{3}{4}x^2 + 6x$
c) $f'(x) = -9x^2 - 14x$
d) $f'(x) = 3x^2 + 6x + 1$
e) $f'(x) = \frac{3}{2}x^2 - 7x$
f) $f'(x) = \frac{4}{3}x^2 - \frac{3}{2}x + 5$

- g) $f'(x) = 6x - 24x^2$
h) $f'(x) = -\frac{1}{2}x - \frac{3}{2}x^2$
3. $K'(x) = 0.1x + 25$.
 $K'(50) = 30$ tolkes som tilnærmet kostnadssøking ved å øke fra 50 til 51 produserte enheter. Å øke produksjonen fra 100 til 101 enheter koster omlag $K'(100) = 35$.

4. $I'(x) = -0.2x + 100$.

- $I'(100) = 80$, tolkes som inntektsøkinga ved å øke salget fra 100 til 101 enheter. $I'(200) = 60$, tolkes som inntektsøkinga ved å øke salget fra 200 til 201 enheter.

5. a) $f'(x) = -1 - \frac{1}{x^2}$

b) $f'(x) = -\frac{2}{x^2}$

c) $f'(x) = -\frac{4}{x^3} - \frac{12}{x^5}$

d) $f'(x) = \frac{3}{2\sqrt{3x}}$

e) $f'(x) = \frac{3x^2 + 4}{2\sqrt{x^3 + 4x}}$

f) $f'(x) = \frac{4x - 3}{3\sqrt[3]{(2x^2 - 3x)^2}}$

g) $f'(x) = \frac{12x(3x^2 + 1)^2 + 8x}{12x(3x^2 + 1)^2 + 8x}$

Delkapittel 3.4

1. a) $f'(x) = 4x^3$
b) $f'(x) = 8x^7$
c) $f'(x) = 8x^3$
d) $f'(x) = 10x^4 - 12x^3 + 21x^2 + 2$
e) $f'(x) = 16x^3 - 6x^2$
f) $f'(x) = 5x^4 + 4x^3 + 3x^2$
g) $f'(x) = 4.8x^3 - 23.7x^2 + 4.2x$
h) $f'(x) = 2x + 1 - \frac{1}{x^2}$
2. a) $f'(x) = -\frac{2}{3}x^{-\frac{1}{3}} + 6x^{\frac{1}{2}}$
b) $f'(x) = x^{\frac{1}{2}}$
c) $f'(x) = \frac{6}{x^4} - \frac{12}{x^5}$
d) $f'(x) = 2.7x^{1.7} + 3\pi x^{\pi-1}$
e) $f'(x) = \frac{3}{2}\sqrt{x} + \frac{1}{2\sqrt{x}}$
f) $f'(x) = \frac{5}{2}(\sqrt{x})^3 + 6x^2$
3. a) $f'(x) = 10(2x + 1)^4$
b) $f'(x) = 3x(x^2 + 1)^{\frac{1}{2}}$
c) $f'(x) = 4(3x^2 + 4x)(x^3 + 2x^2)^3$
d) $f'(x) = \frac{3}{2\sqrt{3x}}$
e) $f'(x) = \frac{3x^2 + 4}{2\sqrt{x^3 + 4x}}$
f) $f'(x) = \frac{4x - 3}{3\sqrt[3]{(2x^2 - 3x)^2}}$
g) $f'(x) = \frac{12x(3x^2 + 1)^2 + 8x}{12x(3x^2 + 1)^2 + 8x}$

- h) $f'(x) = \frac{\frac{1}{\sqrt{2x-1}} - \frac{2}{x^3}}{5\sqrt{(2x+1)^3}}$
- i) $f'(x) = \frac{18x\sqrt{6x^2+5}}{\ln(2) \cdot 2^x + 2x}$
- j) $f'(x) = \frac{\ln(1.05) \cdot 1.05^x}{3 \ln(4) \cdot 4^x}$
- a) $f'(x) = e^x + 7.5x^{1.5}$
- b) $f'(x) = \ln(2.5) \cdot 2.5^x$
- c) $f'(x) = \ln(1.5) \cdot 1.5^x - 7e^x$
- d) $f'(x) = 2e^{2x}$
- e) $f'(x) = (2x+2)e^{x^2+2x}$
- f) $f'(x) = \frac{e\sqrt{x}}{2\sqrt{x}} + \frac{1}{\sqrt{2x}}$
- g) $f'(x) = -3e^{-3x+1}$
- C: Vokser i $(-\infty, -1]$ og i $[0.3, \infty)$. Avtar i $[-1, 0.3]$.
D: vokser i $(-\infty, -1.6]$, i $[-0.5, 0.7]$ og i $[1, 5, \infty)$. Avtar i t $[-1.6, -0.5]$ og i $[0.7, 1.5]$.
2. a) Avtar i $(-\infty, 0]$ og vokser i $[0, \infty)$
b) Vokser i $(-\infty, 0]$ og avtar i $[0, \infty)$
c) Avtar i $(-\infty, -\frac{3}{4}]$ og vokser i $[-\frac{3}{4}, \infty)$
d) Vokser i $(-\infty, \frac{1}{8}]$ og avtar i $[\frac{1}{8}, \infty)$
e) Vokser i $(-\infty, -0.745]$ og avtar i $[-0.745, \infty)$
f) Avtar i $(-\infty, 1]$ og vokser i $[1, \infty)$
3. a) Vokser
b) Avtar
c) Vokser
d) Vokser
4. Vokser i $(-\infty, -2]$ og i $[-\frac{1}{2}, \infty)$. Avtar i $(-2, -\frac{1}{2}]$.
5. a) Vokser
b) Avtar i $(-\infty, -\frac{1}{3}]$ og øker i $[-\frac{1}{3}, \infty)$
6. a) Vokser i $(-\infty, -4]$ og i $[-1, \infty)$. Avtar i $[-4, -1]$.
b) Vokser i $(-\infty, -2]$ og i $[3, \infty)$. Avtar i $[-2, 3]$.
c) Vokser i $(-\infty, -2]$ og i $[-1, \infty)$. Avtar i $[-2, -1]$.
d) Vokser i $(-\infty, -2]$ og i $[2, \infty)$. Avtar i $[-2, -2]$.
e) Vokser
f) Avtar
7. -
8. -
9. Avtar i $(-\infty, -2]$ og vokser i $[-2, \infty)$
10. -
11. a) $DV = [0, 18]$
b) Vokser i $[0, 6]$ og avtar i $[6, 18]$.
Dimensjon
24 cm · 24 cm · 6 cm
og maksimalt
volum 3456 cm³.
12. 725.9 cm³
13. a) -
b) $V(x) = 250x^2 - 4x^3$
c) $x = 41.67$.
 $144 \cdot 693.3 \text{ cm}^3$
d) Radius 26.5 cm og lengde 83.33 cm
14. Bredde 24.4 cm, lengde 48.8 cm og dybde 36.8 cm
- Delkapittel 3.6**
1. a) $L(x) = 78(x - 50) + 5150 = 78x + 1250$
b) -
2. 1.86, 1.65, 2.07
3. a) 9.05, 8.89
b) 12.04, 11.83
c) 100.5, 99.9
4. $L(x) = \frac{1}{12}(x - 8) + 2$, 2.083, 2.333, 1.883
5. a) $L(x) = 44.16(x - 6) + 64$
b) 68.4
c) -0.19 -0.28 %
6. a) $L(x) = 233.6(x - 80) + 16\ 608$
b) -
c) $L(x) = 63.5(x - 80) + 7264$
d) 0.3819660113
7. a) -
b) 0.5320888862
c) 0.2509921575

Delkapittel 3.5

1. A: Avtar i $(-\infty, 0]$ og vokser i $[0, \infty)$
B: Vokser i $(-\infty, 0.5]$ og avtar i $[0.5, \infty)$

1.4 Fasit til kapittel 4

Delkapittel 4.2

1. a) 5
b) -3
c) -1
d) $\frac{2}{3}$
e) $\frac{3}{2}$
f) 0
2. a) 1.5
b) $\frac{4}{3}$
c) 10
d) $\frac{3}{2}$
e) -2
f) $-\frac{1}{2}$
3. a) $\frac{3}{8}$
b) $\frac{8}{3}$
c) 13
d) $\frac{1}{4}$
e) 3
f) $\frac{5}{2}$
4. -
5. a) 1.63
b) 0
c) -2.71
d) -0.66
e) 16.49
f) 0.22
g) 1.48
h) 1.22

6. a) 0.76
b) 4.28
c) 0.59
d) 0.0022
e) 0.807
f) 5.615
g) -1.825
h) 1.761
7. ca 2.4 år, ca 9 år
8. ca 2.14 år, ca 4.60 år
9. -
10. -
11. $5 \cdot 10^{\log(9) \cdot x} = 5 \cdot e^{\ln(9) \cdot x}$
12. a) $y = 5 \cdot 10^{0.3010x}$
b) $y = 40 \cdot 10^{-0.0969x}$
c) $y = 3 \cdot 10^{-0.1505x}$
d) $y = 20 \cdot 10^{0.4437x}$
e) $y = 2 \cdot 10^{-0.3468x}$
f) $y = 4 \cdot 10^{0.9542x}$
13. a) $y = 5 \cdot e^{0.6931x}$

b) $y = 40 \cdot e^{-0.2231x}$
c) $y = 3 \cdot e^{-0.3466x}$
d) $y = 20 \cdot e^{1.0217x}$
e) $y = 2 \cdot e^{-0.7985x}$
f) $y = 4 \cdot e^{2.1972x}$

14. a) $\log(a)$
b) $\log\left(\frac{a}{b}\right)$
c) $\log\left(\frac{b^2}{\sqrt{a}}\right)$
d) $\log\left(\frac{\sqrt[3]{a^2}}{\sqrt{b}}\right)$
15. -
16. a) 4, $\frac{1}{2}$, -3
b) 3.9069
c) -0.5146, 0.8480,
4.6439
d) -
17. a) $y = 3 \cdot 2^x$
b) $y = 8 \cdot 0.5^x$
c) $y = 5 \cdot 1.2^x$
d) $y = 32 \cdot \left(\frac{1}{4}\right)^x$
e) $y = 10 \cdot 1.3^x$

Delkapittel 4.3

1. a) 6.136 %
b) 6.168 %
c) 6.183 %
d) 6.184 %
2. a) 561.80
b) 563.25
c) 563.58
d) 563.74
e) 563.75
3. -
4. 0.26 %, 3.15 %
5. 6408.26
6. 2154.97
7. 3454.30
8. 3358.27
9. 215 574.22
10. 1912.88
11. a) 14 628.79
b) 10 215.32
12. A
13. 244 574.14, 232 806.10

Delkapittel 4.4

1. Omvendte funksjoner
2. a) Omvendte
b) Omvendte
c) Omvendte
d) Ikke omvendte
e) Omvendte
f) Omvendte
g) Omvendte
3. a) $f^{-1}(x) = \frac{1}{2}x - 3$
b) $f^{-1}(x) = f(x)$
c) $f^{-1}(x) = x^2 + 2$
d) $f^{-1}(x) = (2 - y)^2$
e) $f^{-1}(x) = \frac{x \pm \sqrt{x^2 + 4}}{2}$
f) $f^{-1}(x) = \frac{1}{\sqrt[3]{x}}$
g) $f^{-1}(x) = f(x)$
4. $-\frac{1}{3}$
5. $\frac{1}{\ln(10)y}$
6. $\frac{1}{3}$
7. $f^{-1}(x) = \frac{1}{3\sqrt[3]{y^2}}$
8. $f^{-1}(x) = 3 + \sqrt{x + 4}$,
 $(f^{-1})(x) = \frac{1}{2\sqrt{y+4}}$
9. -
10. -
11. -

Delkapittel 4.5

1. a) $f'(x) = 21e^{7x}$
b) $f'(x) = \frac{1}{x}$
c) $f'(x) = 3 \cdot \ln(5) \cdot 5^x$
d) $f'(x) = \ln(2) \cdot 2^x + 2x$
e) $f'(x) = \frac{\ln(2) \cdot 2^x + 1}{2^x + x}$
f) $f'(x) = \frac{7(\ln(x))^6}{x}$
g) $f'(x) = \frac{1}{2x\sqrt{\ln(x)}}$
h) $f'(x) = 2e^{2x}$
i) $f'(x) = -\frac{3}{x^2}e^{\frac{3}{x}}$
j) $f'(x) = -\frac{1}{x}$
2. a) $y = 1 + x$
b) $y = 2x - 4$
c) $y = x - 1$
3. a) $f'(x) = \frac{1}{x}$
b) $f'(x) = \frac{3}{x}$
4. a) $y = x$
b) -
c) -
5. a) $y' = \frac{1}{kx}$
b) $(\log(x))' = \frac{1}{\ln(10)x}$
c) $(\log_a(x))' = \frac{1}{\ln(a)x}$

Delkapittel 4.6

1. a) 5000
b) 5427
c) 7000
d) Cirka 6
2. a) $c = 329$
b) 13
3. a) $y = 2800 - 2500e^{-0.08t}$
4. $y = \frac{300}{1+5e^{-0.15t}}$
5. a) $y(t) = 500 - 480e^{-0.0043t}$
b) $y(t) = \frac{500}{1+24e^{-0.0736t}}$
c) Cirka 113
d) Cirka 311
6. $y = 24 - 20e^{-0.021t}$,
cirka 18.4 grader og
cirka 76 minutter
7. a) $y(t) = \frac{24 + 76e^{-0.097t}}{24 + 76e^{-0.097t}}$
b) 24,
romtemperaturen
c) Cirka 6.4 minutter
8. a) $y(10) \approx 58.96$
b) Cirka 3
c) 60
d) 50.3, 6, 60
9. a) 1000
b) 4600
c) 6000
10. a) $y = \frac{35}{1+9.65e^{-0.043t}}$
b) 8.42
11. a) $y(t) = \frac{20\ 000}{1+19e^{0.686t}}$
b) 18 543
c) 5 uker
12. a) $y(t) = \frac{7000}{1+3499e^{-1.011t}}$
b) Cirka 8.1 dager
c) $t = \frac{\ln(c)}{k}$

1.5 Fasit til kapittel 5

Delkapittel 5.1

1. a) $f'(x) = (x+3)x^2e^x$
- b) $f'(x) = \ln(x) + 1$
- c) $f'(x) = \frac{e^x}{2\sqrt{x}} + \sqrt{x}e^x$
- d) $f'(x) = (2x+1)\ln(x) + x+1$
- e) $f'(x) = x^2(3\ln(x) + 1)$
- f) $f'(x) = \frac{e\sqrt{x}}{2} \left(\frac{1}{\sqrt{x}} + 1 \right)$
- g) $f'(x) = \frac{\sqrt{x}}{x} (\sqrt{x}\ln(x) + 2)$
- h) $f'(x) = 2e^{2x} \left(\ln(x^2 + 4) + \frac{x}{x^2+4} \right)$
- i) $f'(x) = 2e^x\sqrt{x^2 + 1} + (2x + 1)e^x\sqrt{x^2 + 1} + \frac{x(2x+1)e^x}{\sqrt{x^2+1}}$
- j) $f'(x) = (x^2 - 1)^4(3x - 1)^{-4}(21x^2 - 10x + 9)$
2. a) $f'(x) = \frac{-5}{(x-3)^2}$
- b) $f'(x) = \frac{5}{(x+1)^2}$
- c) $f'(x) = \frac{1-x^2}{(x^2+1)^2}$
- d) $f'(x) = \frac{-3}{(x-1)^2}$
- e) $f'(x) = -\frac{2}{x^3}$
- f) $f'(x) = \frac{-7}{(2x-5)^2}$
3. a) $f'(x) = \frac{xe^x - e^x}{2x^2}$
- b) $f'(x) = \frac{1-\ln(x)}{x^2}$
- c) $f'(x) = \frac{x^2+1-2x^2\ln(x)}{x(x^2+1)^2}$
- d) $f'(x) = \frac{x\ln(2x)-x-2}{x\ln^2(2x)}$
- e) $f'(x) = \frac{(x^2-1)^4(21x^2-10x+9)}{(3x-1)^4}$
- f) $f'(x) = \frac{xe^x(2x^2+3x+2)}{(2x+1)^2}$
4. a) -
- b) -
5. a) ± 2
- b) Avtar i $(-\infty, -3.24]$ og i $[1.24, \infty)$. Vokser i $[-3.24, 1.24]$.
- c) -
6. a) $f'(x) = (x+3)x^2e^x$
- b) Avtar i $(-\infty, -3]$ og vokser i $[-3, \infty)$
- c) -
- d) $y = e(4x - 3)$
7. a) $D_g = \langle 0, \infty \rangle$
- b) -
- c) $a = e$
- d) -

Delkapittel 5.2

1. a) $A(x) = 100 + \frac{500}{x}$
- b) 102.50
- c) 25
- d) $x = 0, y = 100$
2. $x = -5, y = 2$
3. $x = -1, y = 2x - 3$
4. a) 1.11, 2, 10 millioner
- b) 66.7 %
- c) ∞ , å fjerne kriminaliteten helt blir veldig dyrt
5. a) a , avlingsmengde uten gjødsling
- b) $a+b$, maksimal avlingsmengde
- c) $\frac{a+(a+b)}{2}$, ligger midt mellom avling uten gjødsel og maksimal avling
6. a) $A(x) = 0.01x + 40 + \frac{400}{x}$
- b) $x = 0, y = 0.01x + 40$
- c) Avtar i $\langle 0, 200 \rangle$, vokser i $[200, \infty)$
- d) 200
- e) -
7. a) $A(x) = 0.005x + 15 + \frac{5000}{x}$
- b) $x = 0, y = 0.005x + 15$
- c) Avtakende i $\langle 0, 1000 \rangle$ og voksende i $[1000, \infty)$
- d) $x = 1000$
- e) -

Delkapittel 5.3

1. a) L
- b) $f(x) = 0$ for $x = 2$, $f(x) < 0$ for $x \in (-\frac{3}{2}, 2)$ og $f(x) > 0$ for $x < -\frac{3}{2}$ eller $x > 2$
- c) $f'(x) = \frac{5}{(2x+3)^2}$. Voksende for alle x der f er definert
- d) $x = -\frac{3}{2}, y = \frac{1}{2}$
- e) -
2. a) Nevner $\neq 0$
- b) $y = 1$
- c) Avtar for $x \leq 0$ og vokser for $x \geq 0$
- d) -
3. a) -
- b) $x = -1, y = x - 3$
- c) Vokser i $(-\infty, -3.45]$ og i $[1.45, \infty)$. Avtar i $[-3.45, 0]$ og i $\langle 0, 1.45 \rangle$

- d) -
4. a) $y = 0, x = 0$ og $x = 4$
- b) $f(x) > 0$ når $x \in \langle 0, 4 \rangle$. $f(x) < 0$ når $x < 0$ eller $x > 4$
- c) $f'(x) = \frac{8x-16}{(4x-x^2)^2}$. Avtar i $\langle -\infty, 0 \rangle$ og i $\langle 0, 2 \rangle$. Vokser i $[2, 4]$ og i $\langle 4, \infty \rangle$
- d) -
5. a) $x = -1, y = x - 2$
- b) $f(x) < 0$ for $x \in \langle -\infty, -2 \rangle \cup (3, \infty)$. $f(x) > 0$ for $x \in \langle -2, -1 \rangle \cup (3, \infty)$
- c) $f'(x) = 1 + \frac{4}{(x+1)^2}$. Vokser i $\langle -\infty, -1 \rangle$ og i $\langle -1, \infty \rangle$
- d) -
11. a) -
- b) $1 + x$
- c) -
- d) $x - 1$

Delkapittel 5.5

1. a) $E = \{-2, -1, 1, 2\}$, globalt maks $x = -1$ og $x = 2$, globalt min $x = -2$ og $x = 1$
- b) $E = \{0, 1\}$, globalt min $x = 1$, ikke globalt min
- c) $E = \{-1, 1\}$, globalt maks $x = -1$, globalt min $x = 1$
- d) $E = \{0, 1, \frac{3}{2}\}$, $x = 1$ er globalt min, $x = 0$ er globalt maks
- e) $E = \{-1, 1\}$, $x = -1$ globalt maks, $x = 1$ globalt min
2. $x = 1 - \sqrt{2}$ globalt min, $x = 1 + \sqrt{2}$ globalt maks
3. $E = \{-2.5, -2, 0, 2, 2.5\}$
4. a) $A(x) = 0.5x + 50 + \frac{5000}{x}$, $A(50) = 175$
- b) $x = 100$, $A(100) = 150$
- c) Finn minimum til $A(x)$ når $x > 0$
- d) $I(x) = 350x - 1.5x^2$, $P(x) = -2x^2 + 300x - 5000$
- e) $x = 75, 6250$
- f) -, $x = 70$
- g) -, 75
5. a) -
- b) $-1, 0, \frac{9}{11}, 1, 2$
- c) -, $x = 0$ er ikke ekstramalpunkt
- d) -
- e) -

- f) $x = -1, x = 2$
6. a) $(0, 3), (1, 0), (3, 0)$,
 $x = -\frac{1}{3}$,
 $y = \frac{1}{3}x - \frac{13}{9}$
b) -
c) Globalt maks
 $x = 0$, globalt min
 $x = \frac{1}{3}(2\sqrt{10} - 1) \approx 1.77$
- Delkapittel 5.6**
1. a) $f''(x) = 12x^2 + 18x$
b) $\frac{d^2y}{dx^2} = -\frac{1}{x^2}$
c) $\frac{d^2f}{dx^2} = \frac{6}{x^4}$
d) $f''(x) = (2+x)e^x$
e) $\frac{d^2}{dx^2} f = \frac{2x(x^2-3)}{(x^2+1)^3}$
f) $y'' = 2 + 2x^{-3} = 2 + \frac{2}{x^3}$
2. a) $x = 0, y = -2x + 1$
b) $x = 1, y = -3x + 3$
c) $x = 0, y = -x - 2$
d) $x = 3, y = -135x + 243$
e) Ingen vendepunkt
f) $x = e^{-1.5}, -2e^{-1.5}x + 0.5e^{-3}$
3. $f''(x) = -\frac{1}{x^2} < 0$
4. $f''(x) = \ln^2(a) \cdot a^x > 0$
5. a) $x = -5, x = -2$
b) $x = -1, y = x + 6$
c) Vokser i $(-\infty, -1)$ og i $(1, \infty)$.
d) $f''(x) = \frac{8}{(x+1)^3}$ skifter fortegn for $x = -1$ der er ikke funksjonen definert. Ingen vendepunkt vendepunkt
e) -
f) Går ut
6. a) $y = 2x - 1, 1$
b) $y = \frac{1}{6}x + \frac{3}{2}, \frac{\sqrt{2}}{256} \approx 0.006$
c) $y = \frac{1}{10}x + \ln(10) - 1, \frac{1}{32}$
d) $y = \frac{1}{9}x, \approx 0.0005$
- Delkapittel 5.7**
1. a) $y' = \frac{3y-1}{2y-3x}$
b) $y' = -4x\sqrt{y}$
c) $y' = -1 - x - y$
d) $y' = \frac{2-e^{x-y}}{2y-e^{x-y}}$
e) $y' = \frac{y-1}{2y-x}$
f) $y' = -\frac{\sqrt{y}}{\sqrt{x}} = -\sqrt{\frac{y}{x}}$
2. a) $(0, 0), (2, 2)$
b) -
c) $y' = \frac{-1}{(x-1)^2}, y' = \frac{1-y}{x-1}$
- Delkapittel 5.8**
1. a) $[-\frac{9}{4}, -2]$
b) $[0, 4\ln(3)]$
c) $[1, e^{\sqrt{2}}]$
d) $[-5, -1]$
2. a) $f(x) < 0$ for $\langle -2, 3 \rangle$
b) $f(x) < 0$ for $\langle -\infty, -1 \rangle \cup \langle 0, 1 \rangle$
c) $f(x) < 0$ for $\langle -\infty, 1 \rangle \cup \langle 2, 3 \rangle$
d) $f(x) = 0$ for $x = 2$, ellers positiv
e) $f(x) < 0$ for $\langle -\infty, 1 \rangle$
f) $f(x) < 0$ for $\langle -\infty, 2 \rangle$
3. a) $x = 2$ er minimumspunkt
b) $x = -3$ er lokalt maksimums punkt. $x = 1$ er lokalt minimumspunkt
c) $x = 0$ er minimumspunkt
d) $x = 0$ er trappepunkt
e) $x = -1$ er et minimumspunkt
f) -
4. a) -
b) -
c) -
d) -
5. a) 2
b) 0
c) 0
d) 3
- Delkapittel 5.9**
1. a) 1
b) -
c) -
d) -
2. a) 1
b) -
c) -
d) -
3. a) -
b) -
c) -
d) -
4. a) 1
b) $\frac{1}{3}$
c) $\frac{1}{5}$
d) $-\frac{1}{2}$
- Delkapittel 5.10**
1. a) $f'(t) = 0.192t^2 - 2.88t + 9.6, t = 10$ er lokalt min, $t = 5$ er lokalt maks.
Maksimumsverdi 46, minimumsverdi 10
b) $A'(x) = \frac{0.16x - \frac{7465}{x^2}}{36}, 36$
- c) (i) $g'(x) = 1.8(0.3x + 1)^2 + \frac{300x^3}{5x^4 + 1}, g''(x) = 1.08(0.3x + 1) + \frac{900x^2 - 1500x^6}{(5x^4 + 1)^2}$
(ii) $x_0 = \frac{1}{a}$
2. a) $E = -0.16p, E = -0.8, p > 62.50$
b) $1.35\%, \text{ca } 17 \text{ år}, 55\%$
- c) $f'(t) = \frac{13 \cdot 200e^{-0.3t}}{(1+800e^{-0.3t})^2}, f''(t) = -3960 \cdot \frac{e^{-0.3t}(1-800e^{-0.3t})}{(1+800e^{-0.3t})^3}, t = \frac{\ln(1/800)}{-0.3} \approx 22.3$
3. a) $f'(x) = \frac{20x^4 - \frac{1}{2}x + \frac{1}{2}}{20x^4 - \frac{1}{2}x + \frac{1}{2}}$
b) $g'(x) = \frac{3x^2 - 1}{2\sqrt{x^3 - x + 1}}$
c) $h'(x) = -20x^3(4 - x^4)^4$
d) $i'(x) = 2ex$
4. a) $x = 0$
b) $a = b = 1, c = 0.8$
5. a) -, -1.02, 0.37, 2, 4.79, 6.56, $x = 2$
b) $g'(x) = \frac{x^2 + 2x - 3}{x^2 - 3}$, ingen ekstremalpunkt
6. a) 64, 9, 0, 1, 0, 9.
 $x = 0, x = 2$. -
b) $f'(x) = 4x^3 - 12x^2 + 8x$, vokser i $[0, 1]$ og i $[2, \infty)$, avtar i $(-\infty, 0]$ og i $[1, 2]$
c) Konveks i $(-\infty, 0.42]$ og i $[1, 58, \infty)$. Konkav i $[0.42, 1.58]$. Vendepunkt $\frac{3\pm\sqrt{3}}{3}$
7. a) $x = 0, y = 2x + 4, 26.5$
b) $S(x) = -4x^2 + 1400x - 1400, 1 < x < 349$
8. a) (i) $f'(x) = \frac{6x^2 - 5e^{5x}}{6x^2 - 5e^{5x}}$
(ii) $g'(x) = \frac{\ln(x^2 - 1) + \frac{2x^2}{x^2 - 1}}{\ln(x^2 - 1) + \frac{2x^2}{x^2 - 1}}$
b) $x = \frac{20}{3}$
c) $y'(1) = 5$
9. a) $-0.3125, -1.08(0.3x + 1) + \frac{900x^2 - 1500x^6}{(5x^4 + 1)^2}$
b) $E = \frac{2p^2}{p^2 - 900}, E = -1.6, -$
c) $p = \sqrt{300}$
10. a) 40, 25
b) $f'(t) = \frac{-15}{(t+1)^2}, f'(t) < 0$, pruting gir laver pris

1.6 Fasit til kapittel 6

Delkapittel 6.1

1. a) 1, 4, 9, 16
- b) $1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}$
- c) $\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{18}, \frac{1}{32}$
- d) $\frac{1}{3}, \frac{1}{5}, \frac{1}{7}, \frac{1}{9}$
2. a) $b_1 + 2 + b_3 + b_4 + b_5$
- b) $\frac{1669}{7200} \approx 0.232$
- c) 10
- d) $2a_2 + 3a_3 + 4a_4 + 5a_5$
3. a) $\sum_{n=1}^4 a_n$
- b) $\sum_{n=1}^5 (n+1)a_n$
- c) $\sum_{n=1}^6 \frac{1}{2^n}$
- d) $\sum_{n=1}^7 n^2$
4. a og e, d og e
5. a) $\sum_{n=1}^5 a_{n+3}$
- b) $\sum_{n=1}^6 2^n$
6. a) –
- b) Like
- c) Ikke like
7. $\bar{x} = \frac{\sum_{k=1}^n x_k}{n} = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n x_k$

Delkapittel 6.2

1. a) 20 100
- b) $\frac{n(n+1)}{2}$
- c) 2550
- d) $n^2 + n$
- e) 155
- f) -70
2. a) $\sum_{n=1}^8 (5n - 2)$
- b) $\sum_{n=1}^9 (22 - 2n)$
- c) $\sum_{n=1}^9 (4n - 9)$
3. $d = 2, a_1 = 0$
4. 145, 145, $a_1 = b_n$ og $b_1 = a_n$
5. a) 50, 60, 70,
 $t_n = 10n + 20$
- b) 120, 750, $5n^2 + 25n$
- c) 16
6. a) 870, 940, 1010,
 $p_n = 70n + 730$
- b) 19
- c) 29 300
- d) 6
7. a) 203, 196, 189,
 $t_n = 210 - 7n$
- b) 30
- c) 3045
8. 27 500
9. $V_t = 100 000 - 800t$
10. –
11. 6800
12. Verdi i antall 1000
 - a) 150, 139, 128, 117, 106, 95, 84, 73, 62, 51, 40
 - b) 150, 130, 112, 96, 82, 70, 60, 52, 46, 42, 40
13. a) $\frac{k(k+1)}{2}$
- b) –
- c) –
- d) –
- e) $V_t = 1500t^2 - 22 500t + 100 000$

Delkapittel 6.3

1. a) 2186
- b) ≈ 73.57
- c) ≈ 20.81
- d) ≈ 9
2. a) 4 882 810
- b) ≈ 91.12
- c) ≈ 5731.94
- d) $\frac{x^{13}-1}{x^{12}-x^{10}}$
- e) $\frac{xy^{11}-x^{12}}{y^{11}-xy^{10}}$
- f) $63 - 31\sqrt{2}$
- g) ≈ 76.29
- h) ≈ 42.79
- i) ≈ 15.80
- l) ≈ 21.33
- m) ≈ 20.83
- n) $\frac{2}{3}((-2)^n - 1)$
- o) $V_t = 140 000 \cdot 0.823^t, V_3 \approx 78 091$
- p) –
- q) $a_1 = \frac{1}{4}, k = 2, \frac{1023}{4}$
- r) $\approx 29 524.2$
- s) Sum $3^7 - 1 = 2186$.
- t) $a_1 = 20, 22, 24.2,$
 $a_n = 20 \cdot 1.1^{n-1}$
- u) ≈ 427.7
- v) 25
- w) 3.93 %, ≈ 359
- x) $202, 7852$
- y) $274.54, 9001.64$
- z) $Cirka 9.2 \cdot 10^{18}$
- aa) $Cirka 1.8 \cdot 10^{19},$
cirka $3.6 \cdot 10^{11}$ tonn, ca 50 tonn.
- ab) $\frac{1013}{256}$

Delkapittel 6.4

1. a) 2453.64
- b) 983.43
2. a) 18 392.80
- b) 24 613.71
- c) 4077.68
3. a) 131 807.95
- b) 14
4. 10 245.80
5. a) 27 910.78
- b) 2149.71
6. a) $S(x) = \frac{100 000}{x} \left[\left(1 + \frac{x}{100}\right)^{10} \right]$
- b) 12 577.89,
13 180.79
- c) –, hvis renta øker
så øker saldoen
- d) 587.08, 602.90
7. a) $i_n = 1000 \cdot 0.95^{n-1},$
 $i_{20} = 377.35$
- b) 25 896.81
8. a) 395.84, 5188.03
- b) 301.46, 5228.62
- c) 7330.60, 7659.19, –
9. a) –
- b) 9077.33

Delkapittel 6.5

1. –
2. –, 9000
3. a) 47 196.46
- b) 60 000, 26 750
4. a) 9140.34
- b) 137 850.39
5. a) 3777.91, 138 837.03
- b) 123 837.03, 3369.74
- c) 35 a 3777.91 og en
36. på 1289.29
6. a) 532.10
- b) 6143.00
- c) 36.86
- d) 634.75
7. a) 4542.70
- b) 473 149.14
- c) 4684.17
8. a) $n \approx 16.08$
- b) 16 terminbeløp a
60 000 og et 17. på
5394.44.

9. a) 21 909.30
- b) 1799.45
10. a) 4386.50
- b) 29 746.04
- c) 17 338.22
11. 15.4 %
12. a) 5226.11, 6.09 %
- b) 14.2 %
- c) 17 %
- d) 22.4 %
13. a) $x_2 = x_1 \cdot 1.05^2,$
 $x_3 = x_1 \cdot 1.05^3$
 $x_{15} = x_1 \cdot 1.04^{14}$
- b) 9953.79, 19 707.83
- c) 100 046.21
- d) 17 919.21, 1791.62
14. a) 1318.99
- b) –, 10 %
- c) –
15. a) 310 226.03
- b) 64 469.12
- c) 58 914.14,
425 710.95
- d) 46 980.23

16. 32 006
17. 282 998.04
18. 29
19. a) 7405.94
- b) Gunstig

Delkapittel 6.6

1. a) $\frac{8}{3}$
- b) Divergerer
- c) $\frac{25}{3}$
- d) $\approx 16 666.67$
- e) ≈ 2857.14
- f) $\frac{4}{7}$
- g) Divergerer
2. a) $x < -1$ eller $x > 0$
- b) $x < -1$ eller $x > 0$
- c) $x \notin [-1, 1]$
- d) Konvergerer for
 $x \notin [-1, 1],$
 $S = \frac{x}{x-1}$
- e) Konvergerer for
 $x \in (-\infty, \frac{1}{2}),$
 $S = \frac{x-1}{x-2}$
3. a) 0.6, 1.152, 1.65984,
 $7.5(1 - 0.92^n)$
- b) 7.5
4. a) –
- b) $P_n = 1 000 000(1 - 0.9^{n+1})$
- c) 1 000 000, ved
resirkulering vil
rävarer til 100 000
plastposer gi
oppav til
1 000 000
plastposer
5. a) –
- b) –
- c) –
- d) Nei, den divergerer
6. a) 22 928.57
- b) 35 666.67
- c) Dyrt
7. a) 72 715.53,
309 493.24
- b) 70 000
8. a) 400 000
- b) 1 000 000
- c) Nei
- d) $r > v$
9. a) 1902.22
- b) 1822.22
- c) 6.8 %
10. a) –
- b) –
11. a) 100
- b) –
12. 16 181.23

Delkapittel 6.7

1. a) 22 928.57
- b) 35 666.67
- c) Dyrt
2. a) 72 715.53,
309 493.24
- b) 70 000
3. a) 400 000
- b) 1 000 000
- c) Nei
- d) $r > v$
4. a) 1902.22
- b) 1822.22
- c) 6.8 %
5. a) –
- b) –
6. a) 100
- b) –
7. 16 181.23

Delkapittel 6.8

1. a) 253 839.84, 4.3 %	(iii) 16 960.71	6. a) 53 561.25,
59 384.32,	c) 141 904.91
b) 1114.23, 359 831.89	(i) 90 305.56
(ii) 3.5 %
(iii) 24 år	70 529.93, 10 år,
49 624.32	d) 1.2656
2. a) 20 710.86, 0.36 %	b) (i) 177 116.94
(ii) 171 958.19
(iii) 37 547.86	b) 28 548.83,
25 310.25,
18 786.80	8. a) 375 530.42
b) 13 097.29
b) 20 098.78	5. a) 20 600, 23 185.48,
26 878.33, 14 år,
23 885.40	c) Alternativ 1, 4.4 %,
13.8 %	9. a) 8024.26, 96 975.74
b) 51 862.50, 7544.78
3. a) (i) 3.228 /
(ii) 3.177 /	b) 4.3 %, 107 362	7. a) 160 424.02
b) 31 år	10. a) 34 873.82
b) 24 000, 10 873.82.
32 899.83, 1973.99
b) (i) 141 693.55
(ii) 16 127.00			

1.7 Fasit til kapittel 7

Delkapittel 7.1

1. a) $y = \frac{1}{3}x^3 + C$
- b) $y = 2x + C$
- c) $y = \frac{1}{8}t^8 + C$
- d) $y = \ln|t| + C$
- e) $y = 2t + C$
- f) $y = \frac{1}{2}e^{2x} + C$
2. a) $\frac{1}{6}x^6 + \frac{3}{5}x^5 + C$
- b) $e^x + 3x + C$
- c) $\frac{1}{3}t^6 - t^3 - t + C$
- d) $4 \ln|t| + \frac{1}{8}t^2 + C$
3. a) $\frac{1}{4}x^4 + \frac{5}{2}x^2 - 3x + C$
- b) $6e^t + \frac{8}{3}t^{\frac{3}{2}} + C$
- c) $\frac{1}{3}x^3 - 4 \ln|x| + C$
- d) $\frac{1}{3}x^3 - 4 \ln|x| + C$
4. a) $\frac{1}{5}x^5 + C$
- b) $4x^{\frac{1}{4}} + C$
- c) $5e^x + C$
- d) $7e^2x + C$
- e) $x + 2 \ln|x| + C$
- f) $\frac{5}{3}x^3 - \frac{3}{2}x^2 + 4x + C$
- g) $\frac{3}{5}x^5 + \frac{1}{6}x^6 + C$
- h) $8x - x^2 - \frac{1}{3}x^3 + C$
- i) $\frac{2\sqrt{3}}{3}\sqrt{x^3} + C$
- j) $\frac{3}{5}\sqrt[3]{x^5} + C$
5. $F'(x) = \ln(x)$,
 $\int \ln(x) dx = F(x) + C$
6. (A) lovlig, (B) ikke
 lovlig. $\frac{4}{3}x^{\frac{3}{2}} + C$,
 $\frac{2}{5}x^{\frac{5}{2}} + C$
7. 147 100
8. a) $I(x) = 8x - \frac{1}{15}x^3$
 b) ≈ 6.33
9. 417

Delkapittel 7.2

1. a) 54
- b) 18
- c) 28
- d) 16
- e) 24
- f) $2e^3 - 2e$
- g) $-10 \ln(5)$
- h) $6e^2 - 6$

2. a) 4
- b) $\frac{1}{6}$
- c) $\frac{4}{5}$
- d) 396
- e) 16
- f) $\frac{188}{3}$
- g) $\frac{15}{64}$
- h) 60
- i) $\frac{4}{9}$
- j) $2e^3 - 2e^{-3}$

3. a) 254 266.67
- b) 96 433.33
4. a) 8938.15
- b) 15 254.66
- c) 24 192.81
5. a) Cirka 27 500
- b) Cirka 4800
6. a) 9
- b) -2
- c) 0

7. a) 25
- b) 0

Delkapittel 7.3

- a) $\frac{14}{3}$
- b) 36
- c) $\ln(2)$
- d) a) -
- b) $\frac{1}{3}$
- c) -
- d) -, $\ln(5) - \frac{4}{5}$
- e) $\frac{148}{9}$
- f) $\frac{26}{3}$. Området over x-aksen er $\frac{2}{3}$ arealenhet større enn området under.
- g) $\frac{4}{3}$
- h) a) 1
- b) k
- c) $\frac{3}{2}$

Delkapittel 7.4

1. 8, 9, 9.5. Eksakt 10
2. 0, 0.23, 0.345. Eksakt ≈ 0.46
3. a) 23
- b) 5.9
- c) 10.15
4. $A_{100} = 0.696$

Delkapittel 7.5

1. a) 98 938.47
- b) 99 058.30
2. a) 119 177.07
- b) 34 081.85
- c) 108 287.74
- d) $T \approx 11.77$
3. a) 159 726.40
- b) 1 474 131.60
4. a) -
- b) -
- c) $F'(t) = -te^{-rt}$
- d) $\frac{10 \cdot 000 e^{10r}}{r^2} (10r + e^{-10r} - 1)$
5. a) -
- b) -

Delkapittel 7.6

1. a) $x \ln|x - 1| + C$
- b) $\frac{1}{2} + \ln(\frac{9}{16})$
- c) $7 \ln(\frac{5}{2})$
- d) $-\frac{1}{4}x^2 + \frac{3}{4}x - \frac{1}{8} \ln|2x + 1| + C$
- e) 169.5 + 365 $\ln(\frac{5}{8})$
- f) $-\frac{1}{4}x^3 - \frac{1}{3}x^3 - \frac{1}{2}x^2 - x - 2 \ln|1 - x| + C$
2. a) $\frac{1}{2} \ln|x^2 - 2| + C$
- b) $16\sqrt{4 + x^2} + C$
- c) $1 - \frac{1}{e}$
- d) $2e^{\sqrt{x}} + C$
- e) $\frac{1}{2}$
- f) $3 \ln|\ln(x)| + C$
3. a) $-e^{-x}(x + 1) + C$
- b) $2 \ln(4) - 2$
- c) $\frac{2}{3}x^{\frac{3}{2}} (\ln(x) - \frac{2}{3}) + C$
- d) $(x^2 - 2x + 2)e^x + C$
- e) $\frac{1}{3}x^3 (\ln(x) - \frac{1}{3}) + C$
- f) $\frac{396}{5} - \frac{4}{15}\sqrt{2}$

4. a) $\frac{1}{4} \ln|x + 3| + \frac{3}{4} \ln|x - 1| + C$
- b) $\ln|x| + \ln|x - 1| + C$
- c) $\frac{1}{2} \ln|x - 3| - \frac{3}{2} \ln|x + 3| + C$
- d) $13 \ln|x - 3| - 10 \ln|x - 2| + C$

Delkapittel 7.7

1. a) 1
- b) e
- c) 1
- d) -1
2. a) 2
- b) 10
- c) -
3. -

Delkapittel 7.8

1. a) $x = \pm \sqrt{\frac{3a}{2}}$, ingen nullpunkt dersom $a < 0$. $x = \pm \sqrt{\frac{2b}{c}}$. Hvis b og c har ulikt fortegn har vi ikke nullpunkt. Hvis c = 0 og b ≠ 0 har vi ikke nullpunkt.
- b) $a = 2$, $b = -4.5$, $c = -8.75$
2. d) -, $\frac{14}{15}$
3. (i) $\frac{1}{3}x^3 + \frac{1}{x} + C$
 (ii) $\frac{17}{4} - \frac{1}{4}e^8$
4. a) $K(x) = \frac{0.2x^2 + 20x + 20}{x}$
 b) $I(x) = 30x$, $x = 25$

1.8 Fasit til kapittel 8

Delkapittel 8.1

1. 16, 0
2. 12
3. 72
4. a) $K(x, y) = 20x + 30y + 450$
b) $I(x, y) = 50x + 70y$
c) $P(x, y) = 30x + 40y - 450$
5. a) 70 500
b) $I(x, y) = 130x + 160y$
c) -
d) Underskudd på 19 375
e) Overskudd på 500
6. a) $K(x, y) = 0.1x^2 + 30x + 35y + 18\ 000$
b) $I(x, y) = 50x + 50y$
c) -
7. a) -
b) -
c) $P(x, y) = 4x + 4y + 10z - 30\ 000$
d) $P(x, y, z) = -0.002z^2 + 4x + 4y + 10z - 30\ 000$, 42 000
8. $K(x_1, x_2, x_3, x_4) = 10x_1 + 30x_2 + 20x_3 + 40x_4 + 700$
9. a) $0 \leq y \leq 200$
b) $I(x, y) = -5x^2 - 3y^2 + 800x + 600y$

Delkapittel 8.2

1. a) $z = -0.5x^2 + 190x + 150$, $x = 190$
b) $z = -0.3y^2 + 40y + 12\ 900$, $y \approx 66.7$
c) $-0.5x^2 + 0.2xy - 0.3y^2 + 180x + 20y - 5100 = 0$
2. a) 140, 62
b) 180, 100
c) 280, 200
d) Relativt flatt
e) Bratt ned mot fjorden
f) Ja
3. a) -
b) Stigning 1
c) $z = x^2$, en parabel
d) 2
e) $z = x^2 + x$
f) 2
g) 1
4. a) -, parabler
b) $z = x$
c) 1
d) $z = 2y^2$

- e) 4
f) $z = x + 2x^2$
g) 1, 4
5. a) -, tredjegradskurver
b) Stigning -1 mot sør
c) $z = x^3$
d) 3
e) -12 mot vest
f) $z = x^3 + x^2$
g) 3
h) $(x, y) = (3, 9)$
i) 27
j) 1
6. a) -
b) -
c) Radius vokser eksponentielt
d) Radius avtar eksponentielt
e) $z = \ln(y)$, $z = \ln(x)$
f) Trakt
7. a) $x^2 + y^2 \geq 0$, $z \geq 0$
b) $x^2 + y^2 > 0$, verdimengde er \mathbb{R}
c) $y \geq x^2$, $z \geq 0$
d) $x, y > 0$, verdimengde er \mathbb{R}
e) $xy > 0$
f) $y > \frac{1}{x}$
g) $y \neq \pm 2$
h) $y \neq x^2$ og $xy > 0$

Delkapittel 8.3

1. a) $f'_x = 3$, $f'_y = 2$
b) $f'_x = 2x$, $f'_y = 2y$
c) $f'_x = 6x + 2y$, $f'_y = 2x - 12y^2$
d) $f'_x = 4xy + 3y^4$, $f'_y = 2x^2 + 12xy^3$
e) $f'_x = y^2$, $f'_y = 2xy$
f) $f'_x = 12x^3y - 2y + 5y^3$, $f'_y = 3x^4 - 2x + 15xy^2$
g) $f'_x = 3x^2 + y^2$, $f'_y = 4x^5y + x^2$
h) $f'_x = 10x^4y^2 + 2xy$, $f'_y = 40x^3y^2 + 2y$
i) $f'_x = \frac{2\pi}{x^2+y^2+z^2}$, $f'_y = \frac{2y}{x^2+y^2+z^2}$
j) $f'_x = \frac{2z}{x^2+y^2+z^2}$, $f'_y = \frac{2x}{x^2+y^2+z^2}$
2. a) $f'_x = y - 1$, $f'_y = x + 1$
b) $f'_x = 4xy - 3$, $f'_y = 2x^2 + 4$
c) $f'_x = e^x \ln(y)$, $f'_y = \frac{e^x}{y}$
d) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{-2y}{(x-y)^2}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{2x}{(x-y)^2}$

e) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{-2x}{\sqrt{y^2-2x^2}}$,
 $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{y}{\sqrt{y^2-2x^2}}$

f) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{2x}{x^2+y^2}$,
 $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{2y}{x^2+y^2}$

3. a) Cirka 41.20

b) Cirka 66.80

c) Cirka 8.80

d) Cirka 13.20

4. $f'_x = A$, $f'_y = B$, konstant stigning i x - og y -retninga.

5. a) $f'_x = y - z$, $f'_y = x + z$, $f'_z = y - x$

b) $f'_x = 2xyz - 3y^2z^3$, $f'_y = x^2z - 6xyz^3$, $f'_z = x^2y - 9xy^2z^2$

c) $\frac{\partial f}{\partial x} = e^x \cdot \ln(yz)$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{e^x}{y}$, $\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{e^x}{z}$

d) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{-z^2-2y}{(x-z)^2}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{2}{x-z}$, $\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{x^2+2y}{(x-z)^2}$

e) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{-2x}{\sqrt{y^2-2x^2+z^2}}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{y}{\sqrt{y^2-2x^2+z^2}}$

f) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{2\pi}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{2y}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{2z}{x^2+y^2+z^2}$

g) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{-2x}{\sqrt{y^2-2x^2+z^2}}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{y}{\sqrt{y^2-2x^2+z^2}}$

h) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{2\pi}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{2y}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{2z}{x^2+y^2+z^2}$

i) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{2x}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{2y}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{2z}{x^2+y^2+z^2}$

j) $\frac{\partial f}{\partial x} = \frac{2\pi}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial y} = \frac{2y}{x^2+y^2+z^2}$, $\frac{\partial f}{\partial z} = \frac{2z}{x^2+y^2+z^2}$

8. a) Cirka 35 000

b) $q'_x = \frac{100x^{-0.5}y^{0.3}z^{0.4}}{1000}$, $q'_y = \frac{600x^{0.5}y^{-0.7}z^{0.4}}{1000}$, $q'_z = \frac{800x^{0.5}y^{0.3}z^{-0.6}}{1000}$, $q'_x(18, 6, 9) \approx 971.6$, $q'_y(18, 6, 9) \approx 1749.0$, $q'_z(18, 6, 9) = 1554.6$

c) Radioreklame

9. $B'_v = \frac{1}{h^2} > 0$, $B'_h = -\frac{2v}{h^3} < 0$, -

10. a) Komplementære
b) Konkurrerende
c) Komplementære
d) Konkurrerende

Delkapittel 8.4

1. a) $f'_x = 3$, $f'_y = 2$, $f'_{xx} = 0$, $f'_{yy} = 0$, $f'_{xy} = 0$

b) $f'_x = 2x$, $f'_y = 2y$, $f'_{xx} = 2$, $f'_{yy} = 2$, $f'_{xy} = 0$

c) $f'_x = 6x + 2y$, $f'_y = 2x - 12y^2$, $f'_{xx} = 6$, $f'_{yy} = -24y$, $f'_{xy} = 2$

d) $f'_x = 4xy + 3y^4$, $f'_y = 2x^2 + 12xy^3$, $f'_{xx} = 4y$, $f'_{yy} = 36xy^2$, $f'_{xy} = 4x + 12y^3$

e) $f'_x = y^2$, $f'_y = 2xy$, $f'_{xx} = 0$, $f'_{yy} = 2x$, $f'_{xy} = 2y$

f) $f'_x = 12x^3y - 2y + 5y^3$, $f'_y = 3x^4 - 2x + 15xy^2$, $f'_{xx} = 36x^2y$, $f'_{yy} = 30xy$, $f'_{xy} = 12x^3 - 2 + 15y^2$

g) $f'_x = 3x^2 + y^2$, $f'_y = 2xy$, $f'_{xx} = 6x$, $f'_{yy} = 2x$, $f'_{xy} = 2y$

h) $f'_x = 10x^4y^2 + 2xy$, $f'_y = 4x^5y + x^2$, $f'_{xx} = 40x^3y^2 + 2y$, $f'_{yy} = 4x^5$, $f'_{xy} = 20x^4y + 2x$

2. a) $f'_x = 3x^2y^2 + 2y^3$, $f'_y = 2x^3y + 6xy^2 - 6$, $f'_{xx} = 6xy^2$, $f'_{yy} = 2x^3 + 12xy$, $f'_{xy} = 6x^2y + 6y^2$

b) $f'_x = ye^{xy}$, $f'_y = xe^{xy} - \frac{1}{y}$, $f'_{xx} = y^2 e^{xy}$, $f'_{yy} = x^2 e^{xy} + \frac{1}{y^2}$, $f'_{xy} = e^{xy} + xye^{xy}$

c) $f'_x = ye^x - e^y$, $f'_y = e^x - xe^y$, $f'_{xx} = ye^x$, $f'_{yy} = -xe^y$, $f'_{xy} = e^x - e^y$

d) $f'_x = 3x^2 e^{2y^2}$, $f'_y = 4x^3 y e^{2y^2}$, $f'_{xx} = 6x e^{2y^2}$, $f'_{yy} = 4x^3 e^{2y^2} + 16x^3 y^2 e^{2y^2}$, $f'_{xy} = 12x^2 y e^{2y^2}$

3. a) (1, 2) er sadelpunkt
b) (0, 0) er lokalt minimumspunkt
c) (1, 1) og (-1, -1) er sadelpunkter

- d) $(0, 0)$ og $(1, -1)$ er sadelpunkter
e) $(0, 0)$ er lokalt minimum, $(-2, 0)$ er lokalt maksimum
f) $(0, 0)$ er lokalt maksimum, $(1, 1)$, $(-1, 1)$, $(1, -1)$ og $(-1, -1)$ er sadelpunkter
4. a) $(0, 0)$ er sadelpunkt, $\left(\frac{\sqrt{2}}{4}, -\frac{\sqrt{2}}{8}\right)$ og $\left(-\frac{\sqrt{2}}{4}, \frac{\sqrt{2}}{8}\right)$ er lokale minimumspunkter
b) $(1, -1)$ er lokalt minimumspunkt
c) $(0, 0)$ er sadelpunkt, $(1, 1)$ er lokalt minimumspunkt
d) $(-4, 2)$ er lokalt maksimum
5. a) -
b) -
c) -
6. a) -
b) -

Delkapittel 8.5

1. a) $y' = \frac{3y-1}{2y-3x}$
b) $y' = -4x\sqrt{y}$
c) $y' = -x - y - 1$
d) $y' = \frac{e^{x-y}-2}{e^{x-y}-2y}$
e) $y' = \frac{1-y}{x-2y}$
f) $y' = -\sqrt{\frac{y}{x}}$
2. a) -
b) $y = -3x + 1$,
 $y = -0.5x + 0.5$
3. a) $U'_x = \frac{2.5y^{0.75}}{x^{0.75}}$,
 $U'_y = \frac{7.5x^{0.25}}{y^{0.25}}$, én ekstra av B
b) Slå til
4. a) $f'_x = 3x^2 - 12y + 9$,
 $f'_y = 12y - 12x$,
 $f''_{xx} = 6x$, $f''_{yy} = 12$,
 $f''_{xy} = -12$
b) $(1, 1)$ er sadelpunkt, $(3, 3)$ er lokalt minimumspunkt
c) -
d) $y = 1.25x + 0.5$

- e) $(0, 0)$ er lokalt minimum, $(-2, 0)$ er lokalt maksimum
f) $(0, 0)$ er lokalt maksimum, $(1, 1)$, $(-1, 1)$, $(1, -1)$ og $(-1, -1)$ er sadelpunkter

4. a) $(0, 0)$ er sadelpunkt, $\left(\frac{\sqrt{2}}{4}, -\frac{\sqrt{2}}{8}\right)$ og $\left(-\frac{\sqrt{2}}{4}, \frac{\sqrt{2}}{8}\right)$ er lokale minimumspunkter
b) $(1, -1)$ er lokalt minimumspunkt
c) $(0, 0)$ er sadelpunkt, $(1, 1)$ er lokalt minimumspunkt
d) $(-4, 2)$ er lokalt maksimum

5. a) -
b) -
c) -
6. a) -
b) -

Delkapittel 8.6

1. a) 24
b) $3\sqrt{2}$
2. a) $2\sqrt{2}$, $-2\sqrt{2}$
b) Cirka 3.2 og -3.2
3. a) 1.5, -1.5
b) 1, -1
4. 16.94
5. a) -, -3, -
b) 20 av A og 5 av B gir maksimal nytte på 200 000
6. a) Punktene $(1, 1)$ og $(-1, -1)$, -
b) $(1, 1)$ og $(-1, -1)$
7. a) -1
b) 12
8. a) $I(x, y) = -x^2 + 3xy - y^2 + 20x + 10y$
b) $P(x, y) = -x^2 + 2xy - y^2 + 8x + 4y$
c) 10.5 tonn av A og 9.5 tonn av B. Øke til ca 127

9. a) 31 av A og 82 av B gir maksimum på 86 910
b) Cirka 86 355, økes til ca 86 713
10. a) $f'_x = 2x - 3y + 1$,
 $f'_y = -3x - 2y$,
 $f''_{xx} = 2$, $f''_{yy} = -2$,
 $f''_{xy} = -3$

- b) $(-\frac{2}{13}, \frac{3}{13})$ er sadelpunkt
c) Minimumspunkt $(\frac{1}{6}, \frac{11}{6})$
11. a) -
b) 230 ved A og 5 ved B gir maksimum på 4925
c) -
d) 195 ved A og 5 ved B

- e) Cirka 35
12. a) $(5, 4)$
b) $10x + 12y = 90$,
 $x, y \geq 0$
c) $(4.39, 3.84)$
13. a) $2x + 3y = 12$,
 $x, y \geq 0$
b) 3.6 kg kaffe og 1.6 kg te

14. a) -
b) -, budsjett på minimum 200
15. a) Sirkel om $(3, 2)$ med radius 1. 4, 2. Maks 4 og min -0.5
b) Maksimum 4 og minimum -0.5
c) -

- c) -

Delkapittel 8.7

1. a) 9, 1
b) 3, 0
c) 28, -28
d) 0, $-e^{-2}$
e) 0,5, 0
f) 0, -4
2. a) -
b) 25 i Narvik og 1975 i Sandnes
3. a) (4000, 3000) er maksimumspunkt. Maksimumsverdi 255 000
b) 253 000
4. a) $f'_x = 3x^2 - 12y + 9$,
 $f'_y = 12y - 12x$,
 $f''_{xx} = 6x$, $f''_{yy} = 12$,
 $f''_{xy} = -12$
b) $(1, 1)$ er sadelpunkt, $(3, 3)$ er lokalt minimumspunkt
c) -
d) 173, 3
5. 1, -9
6. 19, -12

Delkapittel 8.8

1. a) $\frac{df}{dt} = 2(t+1) + 3(t+1)^2 \cdot t^3 + 3(t+1)^3 \cdot t^2$,
b) $\frac{df}{dt} = (1+2e^t(t^2+1)^3)e^t + 6t(t^2+1)^2e^{2t}$, 3
2. a) $\frac{\partial f}{\partial s} = 6t + 20s$, 6.
 $\frac{\partial f}{\partial t} = 2t + 6s + 2$, 8
b) $\frac{\partial f}{\partial s} = \frac{-e^s}{(e^s+e^t)^2} + \frac{2s}{s^2+t^2+1}$, $\frac{-1}{(1+e)^2}$
3. a) $x = \frac{c}{6}$, $y = \frac{c}{6}$, maksimum $\frac{c^2}{12}$
b) $m(c) = \frac{c^2}{12}$,
 $\frac{dm}{dc} = \frac{c}{6} = \lambda$
c) -

Delkapittel 8.9

1. a) $x = 24$, $y = 22$, maksimal fortjeneste 26 764
b) 25 912
c) Sirkel med sentrum i $(-2, 3)$ og radius \sqrt{k} . -
 $y = 0.75x + 10.75$

2. a) $(x, y) = (12.7, 15.9)$,
 $z = 1568.84$
b) $-, y = -\frac{5}{27}x + \frac{17}{3}$, $-\frac{5}{27}$

3. a) $F'_K = \frac{5}{4}K^{-\frac{3}{4}}L^{\frac{1}{2}}$,
 $F'_L = \frac{5}{2}K^{\frac{1}{4}}L^{-\frac{1}{2}}$,
 $F''_{KK} = -\frac{15}{16}K^{-\frac{7}{4}}L^{\frac{1}{2}}$,
 $F''_{LL} = -\frac{5}{4}K^{\frac{1}{4}}L^{-\frac{3}{2}}$,
 $F''_{KL} = \frac{5}{8}K^{-\frac{3}{4}}L^{-\frac{1}{2}}$

- b) $K = 10\ 000$, $L = 100$
4. a) $x = 80$, $y = 70$
b) 76 av hver

5. a) $h'_x = 2x - 2xy$,
 $h'_y = -x^2 - 1 + 2y$,
 $h''_{xx} = 2 - 2y$,
 $h''_{yy} = 2$,
 $h''_{xy} = -2x$
b) Lokalt minimum, sadelpunkt, sadelpunkt. -. Minimum er -0.25

6. a) $h'_x = 6x^2 - 2xy$,
 $h'_y = -x^2 + 2y$,
 $h''_{xx} = 12x - 2y$,
 $h''_{yy} = 2$,
 $h''_{xy} = -2x$
b) -, Begge er sadelpunkter, minimumsverdi -4

7. a) $u'_x = \frac{1}{y+x}$,
 $u'_y = \frac{-x}{y^2+xy}$
b) (2, 8)

8. a) $f'_x = 6x - 3y^2$,
 $f'_y = -6xy + 3y^2 + 6y$,
 $f''_{xx} = 6$,
 $f''_{yy} = -6x + 6y + 6$,
 $f''_{xy} = -6y$

- b) (0, 0), (2, 2), (0.5, -1)
c) Lokalt minimum, sadelpunkt, sadelpunkt

9. a) 325 000, 165 000, 165 000
b) 100 ved A og 300 ved B

10. a) $f'_x = 4x + y - 11$,
 $f'_y = x - 6y + 16$,
 $f''_{xx} = 4$, $f''_{yy} = -6$,
 $f''_{xy} = 1$
b) (2, 3) er et sadelpunkt

1.9 Fasit til kapittel A

Delkapittel A.1

1. a) $\frac{24}{35}$
 b) $\frac{24}{5}$
 c) $\frac{2}{3}$
 d) $-\frac{57}{28}$
 e) $\frac{33}{4}$
 f) $\frac{44}{7}$
 2. a) $\frac{7}{6}$
 b) $\frac{24}{35}$
 c) $\frac{32}{21}$
 d) $\frac{4}{9}$
- e) $\frac{2}{3} \sqrt{\frac{3}{7}}$
 f) $2(\sqrt{6} + \sqrt{7})$
 g) x
 h) $\frac{\sqrt{x}}{y}$
 i) $x^2\sqrt{2}$
 j) $y\sqrt{x}(1 + \sqrt{2}y)$

Delkapittel A.2

1. a) x^6y^3
 b) $x^{10}y^3$
 c) a^8b^{13}
 d) x^4
 e) x^{-8}
 f) a^6
 2. a) x^{-1}
 b) x^2
 c) x^5
 d) x^{10}
 e) x^5y^8
 f) x^6
- a) $x^{\frac{3}{2}}$
 b) $x^{\frac{5}{2}}$
 c) $a^{\frac{5}{6}}$
 d) x^2y
 e) $x^2y^{\frac{4}{3}}$
 f) $10a^{\frac{1}{2}}$
 g) a^{-1}
 h) $x^3 + x$
 i) $\frac{a^3}{b^2y^6}$
 j) $\frac{1}{12a^{\frac{5}{2}}}$

Delkapittel A.3

1. a) 9
 b) $6\sqrt{2}$
 c) $3\sqrt{5}$
 d) $2\sqrt[3]{3}$
2. a-h-i, b-g, c-j
 3. -
- a) $\{1, 2, 3, 5, 7, 9\}$
 b) $\{2\}$
 c) $\{1, 9\}$
 d) $\{3, 5, 7\}$

Delkapittel A.4

1. a) 5
 b) -2
 c) -2
 d) $\frac{1}{2}$
 e) 3

Delkapittel A.5

1. a) $(x-1)^2(x+1)^2$
 b) $(2x+3)^2$
 c) $x+3)^2$
 d) $(2x-2y)^2 = 4(x-y)^2$
 e) $(2x-3)^2$
 f) $(x+2y)^2$
 g) $(2a-3b)^2$
 h) $4a+3b)^2$
 i) $2x^2-3y)^2$
 j) $(x^3+4y^2)^2$
2. a) +9
 b) +36
 c) +1
 d) $+\frac{49}{4}$
 e) $+\frac{25}{4}$
 f) +4
 g) +1
 h) Stemmer
3. a) -7, 1
 b) 3, 9
 c) -1, 3
 d) -5, -2
 e) 2, 3
 f) 3, $\frac{5}{3}$
 g) -1, 2

Delkapittel A.6

1. a) $(x-1)^2(x+1)^2$
 b) $(2x+3)^2$
 c) $x+3)^2$
 d) $(2x-2y)^2 = 4(x-y)^2$
 e) $(2x-3)^2$
 f) $(x+2y)^2$
 g) $(2a-3b)^2$
 h) $4a+3b)^2$
 i) $2x^2-3y)^2$
 j) $(x^3+4y^2)^2$

Delkapittel A.7

1. a) $(x-1)^2(x+1)^2$
 b) $(2x+3)^2$
 c) $x+3)^2$
 d) $(2x-2y)^2 = 4(x-y)^2$
 e) $(2x-3)^2$
 f) $(x+2y)^2$
 g) $(2a-3b)^2$
 h) $4a+3b)^2$
 i) $2x^2-3y)^2$
 j) $(x^3+4y^2)^2$

Delkapittel A.8

1. -
 2. a) $[-5, 1]$
 b) $-2, 4)$
 c) $[-1, 1] \cup (3, \infty)$
 d) \emptyset
 e) $[\frac{1}{3}, 2]$
 f) $(-\sqrt{2}, \sqrt{2}) \cup (3, \infty)$

Delkapittel A.9

1. a) $x^2 - 7 - \frac{5}{x-1}$
 b) $2x^2 + 5x - 1$
 c) $3x^2 - 4$
 d) $5x^2 + 12x + 32 + \frac{62}{x-2}$
 e) $x^3 + 3x^2 + 2x + 6$
 f) $x^4 - 2x^2 + 5x + 4 - \frac{3x+5}{x^2+2}$
 g) $x^2 + 2x + 1$
 h) $x^3 + x^2 + x + 1 + \frac{1}{x-1}$